

Politik för alla

Partiernas val av nyckelord och teman är ett försök att ge en övergripande berättelse och sammanhang till vad de vill åstadkomma. För att vinna val räcker det inte med sakpolitik.

Allmänintresset. Möjligheternas land. Verklighetens folk. Nyckelbegreppen i årets valrörelse kan synas luddigt allmänna och till intet förpliktigande. Men de säger faktiskt en hel del om utvecklingen i svensk politik.

Enligt lärosatserna i modern politisk kommunikation handlar politik inför ett val om tre saker: Sakpolitiken, det politiska spelet och berättelsen. För att vara riktigt framgångsrik i politiken måste man lyckas med alla tre. Sakpolitiken är alla de konkreta besluten om reformer och nya lagar. Det politiska spelet gäller samarbetsmönster och maktinstrument för att kunna få igenom de sakpolitiska förslagen. Och för att utöva ledarskap, skapa sammanhang och inspiration kring det man vill göra krävs en övergripande berättelse om vart vi är på väg.

Det är en allmän uppfattning att alliansregeringen genomfört vad den lovat. Sedan har vi som väljare olika uppfattningar om vi gillar det eller inte. Men sakpolitisk effektivitet räcker inte. Först när regeringens sammanhållning och handlingskraft, förmågan att driva det politiska spelet, kommit i förgrunden har de första regeringsårens negativa opinionssiffror vänt för alliansen. Att få ihop det rödgröna samarbetet är måhända en egentligen svårare prestation. Men just därför kvarstår hos många de kritiska frågorna om det möjliga och rätta i det samarbetet.

Ändå är det den övergripande berättelsen som blir viktigast för valet. Moderaterna sticker inte under stol med sin strävan att nu ta rollen som det samhällsbärande parti som av fler än sina egna väljare ska uppfattas som det självklara regeringsalternativet i Sverige, ungefär som socialdemokraterna gjorde under en femtioårsperiod i mitten på 1900-talet.

Socialdemokraterna byggde som samhällsbärare sin berättelse om välfärdens folkhem huvudsakligen på vad man såg som ett brett löntagarintresse bland arbetare och tjänstemän. Nu talar moderaterna om att hävda ett allmänintresse som står över särintressen (till vilka fackföreningar, intresseorganisationer och storföretag alla räknas). Det är ett perspektiv som är förenligt med såväl traditionell konservativ värdeideologi som ideologilös ekonomisk rationalitet. I ”möjligheternas land” lanserar socialdemokraterna ett alternativ som ska förena gemenskaps- och jämlikhetstänkande med personliga frihetsdrömmar.

Också kristdemokraterna lockar med en politisk berättelse för (nästan) alla med slagordet ”verklighetens folk”. Det finns mycket att säga om det uttrycket men hur som helst blir det litet ironiskt att komma från ett parti i farlig närhet av fyraprocents-spärren och med kärnväljare som i frågor om exempelvis sexualmoral eller alkohol knappast vill räkna sig till majoritetens folk.

Kyrkor och samfund tillhör nog i år valets ifrågasatta särintressen. De kristna socialdemokraterna i Broderskapsrörelsen talar förvisso om en miljon religiösa väljare i år

men det är svårt att riktigt se vad som förenar alla dem just som ”religiösa”. Men visst vore det viktigt om religiöst engagerade på nytt tänker igenom ansvaret för medmänniska och samhälle i sin tro och inte bara ser den som en andlig privatsak.

ANDERS MELLBOURN

Missionerande religionsfrihet

Dessvärre tycks vi ha ännu en valrörelse där de tongivande partierna inte tar integrationsfrågorna på riktigt allvar. Samtidigt har Sverigedemokraterna taktiskt omformulerat sin främlingsfientlighet till islammotstånd.

Därför var det viktigt när Karin Wiborn och några ekumeniska kolleger på DN Debatt (23 juli) med kraft argumenterade för vidgad religionsfrihet och ett mångreligiöst Sverige och dagen efter fick stöd på DN:s ledarplats. Att några islamkritiker sedan beskyllt debattörerna för religiöst maktspråk i religionsfrihetens namn, kan de ta lätt på.

Synd däremot med DN:s släng att ”missionerande religiösa” skulle vara emot religionsfrihet. Liksom yttrandefrihet måste religionsfrihet innebära rätt till opinionsbildning. Och historiskt är det faktiskt så att religionsfrihetskravet drivits av gudsifrågasättande upplysningsfilosofer och missionerande väckelsekristna tillsammans.

Rättvisare telefoner

Det finns ett samband mellan metallerna i våra mobiltelefoner och terroriserande väpnade grupper och massvåldtågerna i östra Kongo. Den strategiska mineralen coltan i mobiltelefoner kommer nästan uteslutande från kongolesiska gruvor.

Sveriges Kristna Råd försökte skapa opinion kring konfliktmineralerna under kyrkornas internationella vecka i höstas men fick svagt gensvar. När Margot Wallström nyligen tog upp frågan i ett debattinlägg, höll nyhetsintresset en dag men inte mer.

Ointresset om något som så konkret berör oss alla är anmärkningsvärt. Coltanets väg från dagbrotten i Kongo till våra telefoner är förvisso svår att spåra. Men vi använder nästan alla mobiltelefoner och nordiska företag är ledande i branschen. Eller är det just därför vi är tysta?

Nr 16 2010

Grund för framtid

Höstens remisskrivande om gemensam framtid handlar i grunden om att tänka igenom det mest väsentliga för vår tro. Folkrörelsearvet utmanar fortfarande.

Folkrörelsesamfunden i Sverige ska bli ett. Det är ett blygsamt steg mot kristen enhet i Sverige. För den skull är det ett viktigt steg. Och det är angeläget att denna nyskapelse för vidare det mest centrala i just folkrörelsetraditionen – också till ett fortsatt, vidare enhetsarbete i kristenheten.

Om det skulle vara så att folkrörelsetraditionen spelat ut sin roll hade vi kunnat hoppa över detta led i den ekumeniska utvecklingen. Om Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan inte hade haft egna arv av fortsatt betydelse, skulle det självklart varit bättre att snabbt avveckla de nuvarande verksamheterna och rakt av skapa något helt nytt, vilket också ibland förespråkats i debatten.

Men folkrörelsesamfunden har fortfarande något eget att komma med. Det må först uppfattas som självklarheter. Men vid närmare eftertanke är det fortfarande utmanande.

Väckelsen var en proteströrelse mot vad som sågs som en andligen död och socialt oansvarig kyrka, mot kristen tro som ett maktens verktyg i en förtryckande samhällsapparat.

Väckelsen var en bekännelserörelse där kristen tro skulle vara en personlig erfarenhet av Gudsgemenskap genom Jesus Kristus, inte en inlärd ritual att hålla sig till för samhällets undersåtar.

Väckelsen var en bildningsrörelse där var och en, ensam i sin kammare eller i studiecirkel med andra, hade rätt att läsa, begrunda, ställa frågor och ta ställning till Guds ord. Bibeltrohet förenades med tolkningsfrihet.

Väckelsen var en frihetsrörelse som stred för rätten för var och en att tro eller inte tro, för varje troende att, enskilt eller i grupp, själv tolka och uttrycka sin tro, fira gudstjänst och förvalta nådemedlen.

Väckelsen var i allt detta en demokratiörelse, där den lokala församlingen kom först och där var och en hade en röst, fick dela ansvaret för gemensamma angelägenheter och därtill fick engagera sig för samhällets utveckling och styre – både i hemkommunen och i Kongo.

Visst är det lätt att skönmåla och romantisera detta arv. Hela tiden har med detta också funnits inskränkthet i tanken, slutenhet i gruppen och moraliserande krav som varit förtryckande, inte minst för rörelsens barn och barnbarn.

Men i grunden har detta arv varit förenat med en återupptäckt av evangeliets ursprungliga radikalism och originalitet: Gud är ingen nyckfull härskare som kräver offer och underkastelse utan en broder full av nåd som samtidigt kallar oss till medvandrande tjänst och förlåtelse. Både baptistpionjärernas radikala frihetsbudskap, Waldenströms försoningslära och Ekmans ifrågasättande av de eviga straffen (som kostade honom posten som missionsföreståndare) utgör levande arv i kristenheten.

När de remisskrivande församlingarna i höst ska svara på förslagen till organisation och regelsystem för en ny kyrka, handlar det i grunden om att tänka igenom det mest väsentliga för vår tro. Å ena sidan finns risken att vi alltför okritiskt blir en kyrka bestämd av sakrament, ämbeten och mystik. Å andra sidan lockar frestelsen till en rörelse med starka ledare i centrum och en förkunnelse av underkastelse och tillbedjan av en upphöjd gudom.

Med all respekt för andra står folkrörelsesamfunden för en annan väg i Guds rike. Låt oss ta nya steg på den.¶

ANDERS MELLBOURN

Förhandsröster spelar roll

Det har blivit litet svårare att rösta i år. Förhandsröstningen börjar senare än tidigare och platserna att förhandsrösta på har blivit färre. Postkontorsdöden över landet får sina följder. Valbussar och röstmöjligheter på folkhögskolor och universitet kan i bästa fall väga upp detta.

Till och från förs i Sverige en stor demokratidiskussion om sjunkande valdeltagande. Den är ibland litet väl upphetsad eftersom det svenska valdeltagandet fortfarande är mycket högt. Men ett skäl att så många röstar i Sverige är att det har varit lätt. Under en tid hade vi i praktiken ingen valdag utan en valperiod på över en månad.

Att det nu blivit litet svårare och kräver aningen mer ansträngning att hitta en vallokal är kanske inte bara fel. Det ska vara litet allvar och högtid kring den demokratiska rätten och ansvaret att gå och rösta. Men då måste vi också godta att varje liten begränsning av förhandsröstningen sannolikt kostar ett par tiondelar i valdeltagande

Dolda motiv lägga ned SST

De rödgröna vill i en iver att visa antibyråkratisk trovärdighet lägga ned SST, myndigheten för stöd till trossamfund.

Man vill i stället låta ungdomsstyrelsen ha hand om all bidragsfördelning till organisationer. Det kan låta logiskt och effektivt och skulle på regeringssidan nog inte heller vara främmande, åtminstone inte för moderaterna. I styrelsen för SST sitter ju företrädare för samfundet och sådana ”korporativa” arrangemang gillar inte moderaterna.

Men sådana här effektiviseringar brukar sällan innebära de besparingar man eftersträvat. Och det går inte att värja sig för tanken att här finns underliggande motiv. I en större organisation skulle det bli lättare att säga nej till stöd till samfund och rörelser som inte håller sig till svenska majoritetsuppfattningar. Det liknar resonemang som att religionsfrihet inte behövs utan täcks av yttrandefriheten. Ordentlig pluralism kräver mer och det kan Sverige klara.